

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Henrici || Svsonis Viri Sanctita-||te, Ervditione Et
Mi-||racvlis Clari, Opera**

Seuse, Heinrich

Coloniae, 1615

Conciones aliquot vtiliſimæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38029

D. HENRIC

SVSONIS CONCIONE

ALIQVOT: COMPENDIO CO

PLECTENTES, QVICQVID AD

benè beateque viuendum pos-

sit esse conduci-

bile.

De occultis quibusdam, ysq; molestissimis tenta-
nibus superandis, Sermo primus, longeq;
utilissimus.

Tentati qui
 quales.

LECTVLVS noster flor-

duus. CANT. I.

Sunt qui perplexis vexan-

tur conscientia scrupulis

& mirè torqueantur, ne

admittant remedium, ne

lunt consilium sequi: quæ

Vti & vbi re-

cipi velit Do-

minus.

ipso Dominum IESVM non sinunt suis in con-

scientia locum sibi præparare ob suam inquietu-

dinem, quam abijcere deberent. Vult namq;

recipi Dominus Iesus in conscientia munda, di-

uersis virtutum floribus adspersa: idq; iustè se-

ctis. Quàm enim dissimilis est Lectus aliquis a

mænis, rosis, lilijs & diuersis floribus resper-

sus, in quo suauiter possis dormire ac requie-

scere, agro alicui inculco, tribulis ac spinis obli-

to: tam etiam dissimilis est hominis inordina-

ti conscientia animo benè constituto. Nanquæ

delicia Domini sunt, in ciuitate florida requie-

scere. Quod nimirum sensit quandoq; sponsus

in Canticis, cum sponsa optatis & amorosis co-

Vbi delicia
 Domini.
 Cant. 1.

piens a
 Tulu no
 ster ob
 dus est
 nim sup
 tui me
 pleriqu
 ornata
 h sunt
 runt,
 Mundi
 quibus
 rum te
 ma fin
 & grau
 Prima
 dinatu
 hement
 onem
 minen
 mi, v
 quide
 è vt er
 plorâr
 mero
 dum a
 bus me
 bi, lice
 lius ha
 bor ill
 rali ha
 dolen
 rant, f
 necess

piens amplexibus perfrui, ait dilecto suo: *Lectulus noster floridus: ac si diceret: Thalamus noster obleratus est. Lectulus amoris nostri floridus est. Veni ergo amice optatissime. Nihil enim superest, nisi ut in vlnis immensi amoris tui me suaviter obdormire facias. Porro sunt plerique, quorum conscientia non est floribus ornata, sed cor simo ac sordibus deturpatum. Ii sunt, quorum vitia iam foras sese protulerunt, qui vanis & caducis oblectamentis ac Mundi honoribus aucupandis dediti sunt: de quibus iam dicturi non sumus. Alij sunt, quorum tentationes intus latent, quæ licet plurimæ sint, inter eas tamen tres aded sunt molestæ & graues, vt eis vix vllæ possint comparari.*

I.
II.
III.

Prima est inordinata tristitia. Secunda, inordinatus animi angor vel pressura. Tertia, vehementis diffidentia. Quod ad primam tentationem attinet, scire oportet precium fuerit, hominem quandoq; tanto animi acerore deprimi, vt nihil ei libeat boni agere, sed nec possit quidē: licet interim quid sibi desit ignoret, aded vt etiam si doloris huius causā in seipso explorare velit, neutiquam inuenire possit. Hunc acerorem rex pijsissimus Dauid sensisse videtur dum ait: *Quare tristis es anima mea, & quare cōturbas me?* Tanquam diceret certē aliquid deest tibi, licet ipsa, quid sit, ignores. *Spera in Deo, & melius habebis, quoniam adhuc cum gaudio constabor illi.* Isthæc tristitia plerunque ex ipsa naturali habitudine trahit originem: atque, quod dolendum est, non paucos id quod benè ceperant, facit deserere. Nulli enim mortalium tā necessaria est inuicta animi constantia & fortitudo,

Conscientia
quæ qualis.

Tentationes
grauiss. tres.

I.
II.
III.
I. tentationis
prosecutio.

Psalm. 42.

Tristitia inordinata vnde
ducat originem.

tudo, atque illis qui cum vitijs suis confli-
 atque ex ijs palmam referre decreuerunt. Ne
 quid possit homo molestiæ adferre quæ
 corporis aduersa valerudo, si sit animo be-
 nignus, & Sancti spiritus consolatione
 fultus? Contrà verò quid illi possit esse de-
 stabile, qui perpetuò quodam animi pondere
 & angore contrahitur ac diuexatur? Debet
 tur summo quisque eniti studio, vt ab hoc
 vicio liberetur. Quòd si quis quærat, qua
 ratione hoc se liberare vitio, animaduertat
 exemplum quod subiicimus: Quendam Sapien-
 tiæ Ministrum circa conuersionis eius in-
 mœror iste inordinatus vsque ad eò occupare
 vt nec legere, nec orare, nec quicquam boni
 id temporis posset efficere. Is ergò die quadam
 in cubiculo suo residens, cum ab hoc vicio ac-
 tẽr diuexaretur, & dolore affligeretur inco-
 mmodabili, vox quædam intellectualis ad eum lo-
 pernè lapsa est eiusmodi: Quid hinc orolito
 resides, & in teipso contabescis? Surge, & meam
 passionem pia mente commemora, meam
 acerbitate pœnarum tuum hunc superabis do-
 lorem. Quibus auditis, surrexit Frater ille, at-
 que ad Domini meditando passionem se co-
 tulit. Et ex eo tempore medicina hac saluam
 sanatus, eius perpetua commemoratione id
 sequutus est, vt nunquam deinceps talem
 turet animi ægitudinem. Altera interna
 tatio, est inordinatus animi angor vel pressio
 ra. Hoc morbo qui laborant, ratione sua de-
 prehendant quippiam sibi deesse, id videlicet
 quod non satis sint iuxta Dei voluntatem con-
 stituti. Hoc autem vitium inde proficiscitur
 quod

Paradigma.

Passionis Do-
 minicæ me-
 ditatio quam
 quo condu-
 cat.

Tentatio
 interna.

quod quis magnipendit ea quæ ponderanda non sunt, atque speciatim afflictionem, quam (Deo permittente) intus patitur. Sunt autem ^{Afflictiones molestiff. quæ aut quot.} quatuor molestissimæ afflictiones, quas cor humanum possit perpeti: quæ quidem eius sunt generis, ut miseris illis, qui ijs diuexantur, nemo facile possit adhibere fidem, nisi qui eas ipse expertus sit, aut cui id præstitum sit à DEO. Cum enim leuius sentire deberent, hoc est, ubi ad Deum sese recipiunt, tunc grauissimè torquentur, inciduntq; eis ac ingeruntur abominabiles & sceleratissimæ aduersus Deum cogitationes. Atqui afflictiones istæ non propter eâ graues dicuntur, quòd grande aliquod animæ detrimentum adferant, sed ob acerrimum dolorem, quo ipsam configunt. Sunt verò istæ iam dictæ tentationes, ^{IV. grauiff. tentationes.} Desperatio Diuinæ Misericordiæ, Immissæ cogitationes aduersus DEVM & Sanctos eius, & Tentatio sibi ipsi manus inferendi. De quibus non omnibus hîc iam mihi dicere statutum est, sed de ea cunctaxat, quæ secundum locum obcinet, quæ est Desperatio Diuinæ Misericordiæ. Istæ Desperatio ex tribus causis trahit originem, purâ quòd expendere nesciant quid sit Deus, quid peccatum, & quid Contritio cordis. ^{Desperatio quæ vnde nascatur.} Nimirum Omnipotens DEVS, fons est inexhaustus infinitæ Misericordiæ, ac ingenitæ benignitatis, aded, ut nulla vnquam, quamuis indulgentissima, parens filio suo, quem in suis gestare visceribus, in medijs iacenti flammis tam cupidè ac promptè opitulari queat, ^{peccitenti quam propitius sit Deus.} ut DEVS homini peccitenti, etiamsi is, modò id possibile foret, cuncta totius Mundi peccata vel

L 3 millies

OTV
45

millies quotidie perpetrasset. Quid igitur
 facta est, o Deus benignissime, ut plerique
 amabilem sentiant? cur animae multorum
 toperè exultant de te? unde tanto ex te
 que gaudio afficiuntur? Num id illorum
 centia tribuendum est? Minimè. Sed dum
 attendunt culpas, & quam te verè sint indig
 perpendunt: quodque nihilominus ad
 psis liberaliter impartiris & exhibes, cum
 men honorum nostrorum non sis indigus,
 nimirum Domine ipsorum cordibus
 suauem & grandem efficit. Nam perinde
 facile est mille, ac vnum, talenta remittere,
 innumeris peccatis mortiferis, sicut vni, ven
 dare. Quae quidem benignitas & dignatio
 omnem vincit benignitatem ac dignationem.
 Quamobrem nec isti vnquam tibi pro merito
 gratias agere dignas possunt, atque inde
 tui laude cordibus & animo colliquescent.
 Sunt ij proculdubio, ut potest scripturis
 confirmari, maiori tibi laudi & honori, quam
 peccassent nunquam, & interim tepidè vi
 rent, nec tantoperè te amarent. Non enim tam
 attendis, ut ait D. Bernardus, quid fuerit ho
 mo, quam quid pro sui cordis desiderio
 velit. Quisquis igitur peccatorum remissio
 nem etiam tot vicibus, quot momenta sunt
 temporis, de te negare instituit, magno vti
 te honore spoliare molitur. Peccatum nanqu
 de caelis in terram te attraxit: te, inquam, re
 demptorem tam pium & amabilem, qui non
 momentis omnibus in gratiam recipere para
 tus es. Hac ratione qui, quid sit Deus, ponderat
 nouit, is (Dauidè teste) DEO diffidere, vel er
 milie-

Psal. 139.

Peccatores
 qui quibus
 iustis apud
 Deum praesentent.

Bernard.

Deum poenitentis
 momentis
 omnibus re
 cipere.

miseri-
cordiam
desperare
non potest.
Secun-
dum est,
quod pen-
sitare nes-
ciunt, qui-
d sit pec-
catum. Cer-
tè verum
peccatum
illud duntaxat
censendum
est, si quis
deliberata
ac certa vo-
luntate sciens
atque volens
absque Ratione
reluctatione
à Deo se auertat,
& ad iniquitatem
transfert.
Porro si vel
singulis momen-
tis cuiquam
cogitationes
malæ incidant,
eæque aded
excreandæ,
vt similes
nec cor huma-
num effinge-
re, nec lingua
effari queat,
de quocunque
etiam illæ sint,
siue de Deo,
siue de creaturis,
atque istiusmodi
homo in hoc
statu vno vel
altero, vel
pluribus etiam
annis contravoluntatis
sugrenixum
persistat, modò
ratione eas auer-
setur, repellat
& respuat, ita
vt plena delibera-
tione & integra
voluntate talibus
consentire nolit,
sed potius oblu-
ctetur, cum
natura eiusmodi
patiatur, pec-
catum mortiferum
nequaquam
admittit: quod
potest sacris
litteris & Ec-
clesiæ Catholi-
cæ sententijs,
per quas docet
nos Spiritus
sanctus, com-
probari. At
verò laet hinc
occulca quæ-
dam pressura,
quæ est reuerà
tenuissimus
quidam & sub-
tilissimus funis,
qui hinc
possit contingere.
Ea est, si cui
mala ingeratur
cogitatio, ei-
quæ cum delectatione
quadam intendat,
atque sui ipsius
oblitus, non
aded celeriter
animum inde
reuocet. Putat
enim hoc ipso,
cum voluntatis
consensu & deli-
berata ratione
illi se intendisse,
ac seipso neglecto,
commississe
culpam mortiferam.
Quod absit
vt ita credamus.
Est nanque
multorum san-
ctorum Patrum
concors sententia,
rationem sapen-
tiamerò importunis
cogitationibus
in animum
irruentibus,
atque etiam
delectatione
quadam
præue-

*Peccatū quid
proptiè ha-
bendum.*

*Cogitatio-
nes malæ quæ
quò non sint
noxie.*

*Pressura quæ
qualis.*

*Consolatoria
sententia.*

L 4   præue-

OTW
43

præueniri, idque interdum non parua mor-
 sed longo tempore, antequam ratio per ma-
 ram deliberationem sui ipsius plenè compa-
 fiat: Tum verò ea admittere vel reijcere, pec-
 catum committere vel respuere posse. Quo-
 cum ita sit, non est cur peccati mortiferi re-
 se isti arbitrentur, si sanæ atque Catholicæ do-
 ctrinæ fidem commodare volent. Augustinus
 nanque peccatum aded dicit esse voluntarium
 ut si voluntarium non sit, neq̃ peccatum sit. Et
 Doctores affirmât, si Eua sola pomum edidit,
 nec hoc in scelere consensum ei præbuisse. A-
 dam, nihil id nobis obfuturum fuisse. Eodem
 modo qualescunq̃ cogitationes portioni se-
 tiuz ingerantur absque rationis vero fauore
 consensu, peccatum mortiferum non efficiunt.
 Tertium quod ipsis officit, est, quod pondera-
 re nesciunt quid sit vera cordis contritio. Est
 enim Contritio virtus quædam, quæ liberat
 hominem à peccatis eius, si sit cum discretionis
 coniuncta. Dicit nanque D. Bernardus, in dis-
 cretam contritionem displicere DE O. Iudas
 Domini proditor & Cain fratriçida, confessi
 sunt, & diffisi sunt: & ided non defuit illis pen-
 nitentia siue dolor, sed is fuit absque modo &
 inordinatus. Alter, *Peccavi*, inquit, *tradens sa-
 guinem iustum*. Alter, *Maior est*, inquit, *iniquitas
 mea, quam vi ventam merear*. Sic & illi de quibus
 nunc agimus, sæpe inordinata quadam con-
 tritione vel dolore obnubilati, aiunt apud se
 Malum est nos vivere. Cur tandem nati sumus?
 O si mori citius contingat: pluraq̃ id genus a-
 lia, quibus DEVM plerumq̃ grauius offendunt,
 quàm illis, quæ ipsi metunt, peccatis. Quis
 quis er
 peenit
 peccat
 ciam g
 in tua
 immar
 tuus f
 culo,
 Sunt p
 confic
 Primu
 facile
 etiam
 mè, q
 ac leu
 nûs fi
 eis in
 quem
 Liber
 causa
 cant:
 filij,
 vel re
 teme
 afflic
 eis fo
 Diu
 rere:
 cere
 ab ip
 sto D
 in eis
 mul
 tur:

August.

Peccatum ex
 voluntate so-
 la pendere.

Contritio
 quæ qualis
 Bernard.

Math. 27.
 Gen. 4.

Desperantiũ
 voces.

quis ergo veram cordis optat contritionem & penitentiam consequi, sit in seipso humilis, peccatum auerfetur, & firmam in DEVM fiduciam gerat. Hinc ipsa æterna ait Sapiencia: *Fili, in tua infirmitate ne despicias teipsum; sed ora Dominum, & ipse curabit te.* Certè nimium ille factus fuerit, qui dum vno se sentit orbatum oculo, etiam alterum ipse sibi vult excutere. Sunt porro **SE X** quædam in istis meticuloſis consideranda hominibus, quæ illis inesse solent. Primum est, quòd multum à vero aberrant, nec facile cuiquam in his fidem præbere volunt, etiam cui alioqui credere deberent: illis maxime, qui ea dicunt: vnde possint consolationem ac leuamentum accipere, quibus plerunque minus fidunt, quam illis qui moleſta & contraria eis ingerunt. Id verò ex interno cordis dolore, quem ferè continuum patiuntur, ipsis accidit. Libenter etiam consilij & auxiliij obtinendi causa moleſtias suas alijs queruntur & explicant: quòd tamen ita passim facere, non est consilij, cum vix vllum inde reportet subsidium vel remedium. Immo quanto plura huic malo remedia comparare nituntur, tanto ipsorum afflictio fit vehementior. Consultum autem eis foret, verum aliquem DEVM timentem, in Diuinis literis eruditum ac expertum, inquirere: cui etiam sine omni hæſitatione acquiescere debent. Siquidem in extremo iudicio non ab ipsis, sed ab istiusmodi viro religioso & docto DEVS rationem reposcet, si saltem ipsi, & in eis est, tacere studuerint. Secundum est, quòd multiplici eodemque vano timore sollicitantur: vnde fit, vt nunquam sibi benè confiteri

Ecccl. 35.

Sex quædam in meticuloſis notanda.

I.

Secreta quæ qui alijs reuelat.

II.

L 5 videan-

OTW
45

Quæ peccata
solum confite-
nda.

Scrupuloso-
rum conso-
latio.

III.

Simile.

videantur, quamlibet doctus sit ille cui con-
tentur. Quantumvis etiam quod in se est, fac-
ant, nunquam tamen veram animi tranqui-
litate[m] & pacem pectoris obtinent: cuius illi
potissimum causa est, quod discernere neque-
ant, quæ peccata oporteat expresse & distinctè
confiteri. Sola nimirum peccata mortifera
quantum fieri potest, distinctè & expresse con-
fiteri obligamur: leuiiores verò & quotidiana
culpas, generali quadam enarratione expos-
isse satis est. Cum autem in antedictis tentatio-
nibus nullius sint rei peccati mortiferi, nõ ne-
cesse habent, immò nec debent homines isti om-
nes ipsis incidentes cogitationes ita distinctè
& expresse confiteri, sed generali duntaxat ex-
positione eas aperire, satis est, idque iuxta con-
siliu[m] prudentis confessarij. Enimverò Tarta-
reus spiritus hac confitendi scrupulositate, cor-
dis pacem & quietem perturbare molitur: atque
eam ob rem obstitendum est illi. Nam quo illi
magis obtemperatur, eo conscientia fit proli-
xior & intricatior. Tertium est, quod certa vo-
lunt scientia esse præditi earum rerum, in quibus
non potest haberi certitudo. Scire nanque
volunt atque ad id certi esse, nulli se peccato
mortifero obnoxios teneri. Atqui (si scriptis
sanctorum fides habenda est) nemo in hac vita
tam felix, tam bonus, tam doctus inuenitur, ut
certus possit esse se in Dei gratia vivere, nisi id
illi diuinitus sit reuelatum. Sufficit hac in par-
te, si diligenter explorata conscientia, nullum
certum mortiferum peccatum in ea compe-
riatur. Itaque hoc pacto certo scire velle, ex
ignorantia proficiscitur: ut si, verbi gratia,
puer

puer aliquis nôsse velit, quid suo in pectore tractet Imperator. Eam ob rem sicut aduersa valetudine laborantem medico suo credere oportet, tanquam morbum ipsum melius, quàm possit ægrotus, perspectum habenti: sic & huius farinae homines prudenti cuiusdam confessorio mortem gerere & acquiescere tenentur. Quartum est, quod erga Deum quadam mouentur impatientia: quæ sanè ex eadem ipsa, qua perpetim affliguntur, dira vexatione nascitur. Cum enim alijs aduersitatibus & molestijs parùm aut nihil sint exercitati, contingit eis perinde vt equo effreni ac indomito, ad currum religato, qui dum ex nimia fatigatione & lucta perpetua maceratur, nec se potest excutere, paulatim modestiùs sese gerere incipit. Ita & isti quamdiù suis afflictionibus sese opponunt, & necdùm funditùs Diuinæ se permiserunt ac resignarunt voluntati ad perferendum æquanimiter cruces illas quibus præmuntur, grauitèr torquentur: & tamen perpeti eas necesse est, donec misericors Deus illorum laborem & patientiam respiciat, qui optimè nouit, quando eis expediat ab hisce molestijs liberari. Nihil igitur æquè est necessarium, quàm se ad ipsas tolerandas afflictiones humiliter resignare & offerre, quandiu visum erit Domino, atque illius opem patienter implorare, & bonorum hominum preces sibi conciliare. Quintum est, quòd nulla in re tantoperè errant, quàm quod malis cogitationibus ipsis sese ingerètibus respondere & credere, atq; ratione eis obniti, & cum eis in disputatione ingredi volunt. Quod quidem cuprimis

cauerè.

IV.

Lepida assimilatio.

Quid quibus maxime necessarium.

V.

OTV
45

Cogitationes
quæ qui susti-
nenda aut
pellenda.

VI.

Nuquam
preces pro
pter afflictio-
nes, etiam ma-
ximas, omit-
ti debere.

Gregor.

cauendum est. Dum enim aduersum eas iusti-
ri instituunt, eo ipso ad eò eis implicantur, &
vix superstit quâ possint euadere. Satius ergo
erit, absque contentione, argumentatione
resistendi conatu confestim inde se auertere,
ad id, quod primum vel audire, vel videre, ve-
nôsse contigerit, se conuertere: ac si dicant: Sin-
surrria tua tibi, nihil ea ad me pertinent. Lo-
gès scelestior, quam vt ad ea tibi responderem
velim. Nam quo ea minus curantur, eo citius
profligantur: atque id iterum iterumque facien-
dum est, donec in vsum vertatur. Hæc autem
illi soli capiunt, qui ea in seipsis sentiunt. Sextus
est, quod quanto sacratiores sunt tempora, & ip-
si se ad DEVM libentius adiungerent, tanto
iporum afflictio est acrior, ita vt nec vnam
quidem orationem Dominicam vel Angelicam
salutationem absq; eiusmodi diabolicis sus-
surrrijs explere queant. Quo fit, vt quadam ve-
lut desperatione correpti, preces intermittant,
& hoc pacto secum loquantur: Ecquid ista no-
bis oratio prodesse queat, tot sordibus cõspur-
cata? Sed in hoc errant vehementer, & suo hosti
obsequuntur, cuius hoc præcipuum studium
est, vt eos faciat spiritualia exercitia neglecti
habere ac postponere. Nesciunt profectò, ora-
tionem suam cum cunctis illis incidendis ma-
lis cogitationibus, de quibus dolent, non me-
diocriter gratam & acceptam esse omnipoten-
ti DEO. Sæpe namq; (vt D. Gregorius ait) mens
humana ad eò perturbatur, vt seipsam eruere
nesciat: sed in præsentis dolore & angustia cõ-
stituta, ipsa pro eadem ante DEVM oculos aduer-
sitas deuotissimè interpellat. Ipsaq; passionis
amar-

amaritudo in oculis illius resplendens, citius
 eum illi, quam alia exercitia, inclinatur, & velo-
 cius adesse compellit. Nullum itaque propter
 ea opus bonum negligendum est, nec Preces &
 Templi visitatio, quæ imprimis contraria &
 molesta est dæmonibus, vnquam intermitten-
 da. Quod enim ita affecto de orationis puritate
 decedit, id illi ex afflictionis molestia accedit,
 nec minimum placet eiusmodi oratio pijs-
 simo creatori. Fit enim non tardè, vt eos qui vix ver-
 ba sonare queunt, propensius exaudiamus,
 quam qui incolumi sunt voce & corpore. At
 verò quanto magis ab oratione desistimus, eo
 amplius hosti nostro obtemperamus. Denique
 cum sit satis superq; probatum, nihil in his re-
 bus peccati inesse. potest hoc loco eiusmodi
 quaestio incidere: Cur misericors DEVS tam
 duris afflictionibus diuexari homines ante di-
 ctos patiatur, cum vix vlla corporis poena vel
 cruciatus eis possit commemorari, quem non
 malint, quam hanc desperationis impugna-
 tionem, perpeti. Ipsi quidem & nonnulli simpli-
 ces, qui neque scientia, neque experientia ista
 nouerunt, ipsorum vitio eos ita affligi putant.
 Sed id verum non esse vel inde liquet, quod
 per plures etiam vitæ sanctitate insignes, eius
 generis vexationibus exercentur, quemadmo-
 dum tum experientia quotidiana, tum sancto-
 rum scripta testantur: atq; ediuerso homines
 impurissimi plerunque nihil inde sentiunt aut
 patiuntur. Immo quibusdam in ipsa pueritia,
 dum adhuc nulla perpetrarunt peccata graui-
 ora, istæ vexationes occurrunt. Si quis verò
 post Monasticæ vitæ aliquod susceptum genus,
 aut

Ariditas quæ
 quado deu-
 tioni praestes.

Quaestio non
 ociosa neque
 inutilis.

OTV
 45

Signum diuini
erga pec-
catores amo-
ris quod.

Est desperatio
vexatio-
ne qua elici-
antur com-
moda.

aut post agnitam veritatem ob suam culpam
eas patiat, debet ea ex causa gratias vberius
gere Deo. Vt enim sacra affirmant litera, in
Diuina dilectionis indicium est, multo tem-
pore non finire peccatoribus ex sententia ag-
re, sed statim ultiones adhibere. Quare autem
sapientissimus Deus hac desperationis impo-
nitione homines profundius humiliet, & ve-
hementius compescat ac edomet, quam alijs ob-
fessionibus, id in illius Maiestatis arcanis re-
conditum est: quod etiam sic illi accipere de-
bebunt. Nam cum ille omnium corda, men-
tes, moresq; hominum perspecta habeat, tan-
quam fidelissimus medicus id singulis adhibet
& procurat, quod eis praecipue conducibile sit.
Quod si quis percontetur, quam hac vexatio-
desperationis utilitatem habeat, fidenter re-
spondeo, plurima, eaque haud vulgaria hinc
posse bona proficisci. Primum namque ho-
mines natura superbi, nulla alia ratione meli-
us & occultius ad veram humilitatem virtutis
omnium Matrem perducere possent. Nam
qui hac tentatione premuntur, deformitate &
spurcicia incidetium cogitationum, immanti-
tatem & turpitudinem metiuntur peccatorum,
quod ita non esse, iam ante probauimus. Sane
vel semel tantum sibi ipsi vanè placuisse, possit
coram Deo multò hominem deformiorem ef-
ficere, quam vel mille, licet immanissime eius
generis ingesta cogitationes. Quod est perspi-
cuum in Lucifero, qui nullam talem sentiens
impugnationem, foedissime lapsus est. Permit-
tit autem Deus hac molestia vexari hominem,
vt qui haecenus pra animi fastu seipsum agno-
scere

scere noluit, saltem hac afflictione ad sui cognitionem perducatur. Ita fit, ut qui prius alios habebat despectui, iam ab omnibus sibi merito contemnendus videatur. Quo quid illi esse utilius, aut quid magis eum in Deum reducere queat? Est enim impossibile, ut verè humilem Deus perire sinat. Quamobrem tum ex scripturarum sententia, tum ipsa rei veritate, qui huiusmodi ferunt crucem, Dei omnipotentis sese pedibus aduoluere, & hanc ipsam execrabilem tentationem, per quam tam præclaræ virtutis gratiam obtinent, pia erga Deum gratiarum actione velut inaurare deberent. Ita namque afflictio hominem ex ipsis tartari faucibus ereptum, in cælo collocat, atq; ab innumeris seruet peccatis, dum tantùm illi faceffit negotij, ut omnium interim vanitatũ quadam oblivione capiatur: quod est reuerà utilissimum. Adeoq; ad virtutes omnes capessendas non parum fert subsidij: Qui enim hanc perpetiuntur, tam miserè vexantur, ut virtutes ceu remedij loco sectentur: nec quicquam eis impossibile videtur, quo suam possint crucem euadere & obliuisci. Quod tamen quamvis seridè agant, aut nihilominus sapè eos DEVS hac miseria discruciarì finit, donec post multorum operum bonorum coacervatione, homines reddantur gratia & virtutibus locupletes. Hic iam Sap. 8.

considerare libet, quam suauiter & benigne æterna Sapientia cuncta disponat, quando etiam id, quo in sui pernitiè cedere pleriq; autumant, ipsa moderante, in præcipuam eorum salutem cedit. Magnam præterea Purgatorij partem hæc tollit afflictio, eamque tolerantibus impendit

OTW

45

Purgatorium
quomodo
hic ferant
2. Cor. 4.

2. Cor. 4.

Paradigma.

pendio prodest, ac præmium immensum conciliat. Quamuis enim multorum se criminatores arbitrentur, sed apud DEUM inter electos Martyres numerantur: cum nulli dubium esse queat, eiusmodi perpetuam vexationem longè esse toleratu molestiorem, quam tantis ictibus unum collo exceptum. Denique ipsam vexationem magnæ esse dilectionis Dæi argumentum ac præfagium, tam scripturarum testimonijs, quàm ipsa veritate probatur: quippe quam & copiosa gratia, & multorum secretorum reuelatio sit subsequutura. Debent igitur homines ante memorati non solum patienter, sed & libenter eam perpeti, certi, breui hanc acerbitatem & leue ac momentaneum tribulationis huius supra modum in sublimitate atque gloria pondus in ipsis operari. Cuius hic breue exemplum subiicimus. Virgo quædam dicata, vna ex supradictis tentationibus vexabatur, quæ post obitum suum cuidam apparens, eam se Purgatorij loco sustinuisse, ac deinde sine medio ab omnipotente DEO in celestia regna susceptam asseruit. Quod & nobis præstet CHRISTVS IESVS, in secula benedictus, Amen.

De diuersis percontationibus, de profunda humilitate, resignatione, nostris ipsorum abnegatione, & excessu in Deum.

SERMO II.

Miserunt Iudæi ab Hierosolymis Sacerdotes & Leuitas ad Ioannem, vt interrogarent eum, quid diceret de Iesu, quem dicebant Christum filium Ioseph.

rogarent eum: Tu quis es? Et confessus est,
& non negavit. Et confessus est, Quia non
sum, &c. Ioan. i.

Audistis dilectissimi, vt Pharisæi quosdam
ad Ioannem miserint percontatum, *Tu quis es?*
Et vt ille confessus sit, & non negarit: sit, in quâ,
confessus, *Quia non sum,* &c. Id genus Pharisæos
hodieque complures inuenias licet, qui super-
uacaneis duntaxat quæstionibus vacent. Vi-
deas alios de rebus mundanis sciscitari, quid
illi atque illi agant: qui in vrbibus, in regio-
nibus, apud Reges & Principes ac Dominos, a-
liosque tum seculares, tum Ecclesiasticos, ru-
mores circumferantur: vti se habeant illi &
illi: & bene est eiusmodi, dum rumoribus pas-
cuntur. Proh pudor, hisce deditos esse vitæ Mo-
nasticæ professores, quos ira affectos esse oport-
tebat; vt plurimum erubescerent vel scire vel
referre rumores fuitiles ac Mundanos. Quid e-
nim ad eos attinent ea, quæ Mundi sunt? Alij ex
quadam curiositate percontantur, multa scili-
cet nosse cupientes, & sublimia quædam intel-
lectu assequi, non ob aliud, nisi vt ipsi quoque
de rebus sublimibus fari nõrint. Nec ij vnquã
ad altiora proficiunt, nec profectus illorum
spes vlla superest, quamdiũ tales permanent.
Alij eo animo quærunt, vt alterius mentem
explorent, & quid in ea agatur, compertum ha-
beant. Hi perinde vt Pharisæi, blanda adu-
latione quempiam accedentes, *Magister,* inqui-
unt, *scimus quia verax es.* Et si suos in eo mores
deprehendant, iam salua sunt omnia: sin mi-
nibus, nihil est quicquid ille agat. Itaque ad alios

M

se con-

Quæstiones
seu rumores
qui quales.

Math. 27.

OTW
45

se conferentes, ab his similiter perquirunt nec est vllus quærendi finis, vt habeant morum suorum tueantur improbitatem: ab his abduci se sinunt, quicquid cum illis gas. Aliorum percontationes laude dignas qui corde & affectu gratissimam bonam DEI voluntatem ardentè sitiunt. Qui manducant, siue bibant, siue dormiant, siue scriptioni aut lectioni vacent, siue neant, siue gradiantur, siue subsistant, semper hoc ferunt desiderio: Quæ tandem ratione amantur mi DEI nostri gratissimam voluntatem licebit? Denique alij sunt, qui prorsus interrogant. Hi sunt, qui supremum perfectionis attingere apicem qui iam nullis questionibus dediti sunt. Sed vbi tales reperiamur? Nam hi nihil admirantur. Augustino & Aristotele testibus, ex admiratione quæ proficiscitur. Atqui isti (vt dictum est) nihil mirantur, sed omni admiratione facti superiores, ipsa veritate perlustrati. Sed vt ad angelium reuertamur, quemadmodum præsertim antè audistis charissimi, Pharisei illi cum Hierodiani Ioannem interrogârunt, quis esset? Et quid cælestis ille Princeps, immò quid Lucifer ille & archangelus respondit? Non inquit, *Confessus enim est*, ait Euangelista, *negauit, quia non sum*. Hoc verbum, NON SUM nemo est qui proferre velit, atque eo omnino tendunt studia, vt illud fugiant abnegent. Quotusquisque enim est, qui non aliquid in spiritu sit, siue in natura? At reuerà si quæ vel eò pertingere posset, vt cum Diuo Ioanne

Quæstiones
quorum quæ
laudanda.

Ioan. i.

Neminem
non esse quid
velle.

hoc ipsum verbum ex animo pronunciaret, is
 haud dubiè compendiosissimum, quod possit
 obtineri in hac vita, iter reperisset. Atque hinc
 neminem vel ætas, vel infirmitas, vel inopia,
 vel abundantia excusat. Quis verò possit dicen-
 do consequi, quam inæstimabilis essentia in
 hoc, NON ESSE, lateat? Sed heu nemo est, qui
 istud velit iter arripere. Quicquid agas, non est
 qui non aliquo in precio haberi velit. Immò
 omnes & sumus & volumus, semperq; volui-
 mus aliquid esse. Hoc laqueo omnes penè adeo
 tenentur implicati, vt nemo sit qui seipsum de-
 ferere & abnegare velit. Inde est, quod minori
 negotio vel decem externa opera efficitur,
 quam vel semel perfectè nos exeamus aut ab-
 negemus. Hic omnium bellorum totiusq; la-
 boris nostri scopus est. Huius gratia seculares
 quique plurimas sibi opes accumulunt, cognat-
 os & amicos comparant, corpus & animam
 mille periculis exponunt: nempe, vt sint ali-
 quid: immò vt magni sint, vt diuitijs honoribus,
 ac potentia præcellant. Quantum verò Re-
 ligiosi & Ecclesiastici etiam huius causa agant,
 omittant, ac perpetuantur, seipsum quisque ex-
 ploret. Heu Monasteria omnia & inclusoria
 hoc execrabili malo abundant, vt singuli & ef-
 fecupiant aliquid, & apparere. Ipse Lucifer in
 celo quadam superbia inflatus, esse voluit ali-
 quid: at eo ipso in extremam abyssum, in ipsi-
 NIHL fundum, adeoque in vilis quiddam,
 quam sit nihilum, corruit ac derusus est. Hoc
 quoque primos parentes nostros Adam & E-
 uam, extra amœnissimam profligauit paradi-
 sum, & omnes nos, quotquot ex illis progeniti
 sumus

Non esse, cui
 esse praestet.

Qua omnes
 vt sint aliquid
 studeant.

Omnes, etiã
 Religiosos,
 aliquid esse
 conari.

Isa. 14.

Gen. 3.

M 2

OTW
 45

sumus, in varias calamitates, labores atque
 dores adduxit. Hæc omnis miseræ & luctu
 pssissima causa est. Inde est, quod absque Deo
 absque gratia, absque dilectione, cunctis
 virtutibus nudi ac vacui sumus, quod nu
 neque foris neque intus pace fruimur, quod
 plura sæpe nobis & in Deo & in hominibus
 displicent. Hæc, inquam, mala omnia ex ea
 la radice pullulant, quod scilicet aliquid
 contendimus omnes. Contra verò nihil
 velle, in quolibet viuendi instituto, in lo
 quibuscunque & cum Mortalibus omnibus
 ram, integram, stabilem ac perpetuam con
 liat, fouet, & retinet pacem: nec quicquam
 felicius, securius & præclarius in hac vita
 test obtingere. Sed heu quam id aduersamur
 omnes, diuites & pauperes, iuuenes & virgines
 senes cum iunioribus? Legimus in Euangelio
 secundum Lucam, Phariseum quendam
 minem optimum, Christum vt secum edoc
 inuitasse. Erat proculdubio opus illud opti
 mum, Christum & eius Discipulos reficere
 quanquam etiam alij illic aderant. Nec de
 Phariseo ista pia intentio. Quid igitur? Illud
 nimirum præclarissimum, NON SUM, inquit
 deerat illi. Et hoc vnde probamus? Attendit
 Edentibus illis, superuenit mulier peccatrix
 ad Saluatoris collapsa vestigia, intus ex intimo
 cordis fundo profitebatur, NON SUM. Quam
 obrem non solum vltra cælos omnes, sed et
 supra multos angelorum ordines, vt equidem
 existimo, est exaltata. Nam humi ad pedes Iesu
 s v prostrata, ex intimo (vt dixi) cordis sui fun
 do loquebatur, Non sum. Inde verò, ex illa
 scilicet

Quanta nil
 essendi vili
 tas.

Luc. 7.

Maria Mag
 da ena quo
 pacto Christo
 fuerit reconc
 ciliata.

scilicet fundo, perpetuum quoddam ac indeficiens, Ego sum, exoriebatur. Adeoq; Dominus Iesus præstitit illi quicquid voluit. Sedebat illic hospes iste Phariseus, qui grande hoc opus agebat, cunctis illis escam ac potum præbens, & rem hanc suo in animo indigne tulit, dixitq; intra se, cur Dominus tantam illi peccatrici feminae exhiberet familiaritatem. At prohodolor dominabatur in eo detestabile illud, Ego sum: non autem, Non sum. Vnde fiebat, vt se dignum crederet, ad quem sese Dominus conuerteret, cuius dicta auscultaret, quicum loqueretur, & non cum illa peccatrice muliere. Ecquid putatis dilectissimi, quanti etiamnum id genus Pharisei tam in clero, quam in populo reperiantur. Hoc hominum genere totus vbiq; Mundus abundat, & superabundat. Sub atro & candido, sub rubicundo, cinericio ac caeruleo habitu plurimos inuenias licet, qui vel propter diuitias suas, vel ob potentiam suam, vel ob sapientiam & eruditionem suam, vel ob ingenij & intellectus perspicacitatem, vel propter eleemosynas, vel propter habitum suum (ob quæ sibi sanctiores videntur) aliaque similia æquum esse putent, vt ad ipsos quique sese non absque opinione conuertât cum ipsis verba misceant, ipsorum sermones auscultent, & eorum gratia quippiam agant: atque hoc pacto intra se loquuntur: Mihine ab eis hoc præstari par est, quibus ego hæc atque illa præstiti, qui sum talis ac talis? Et reuerà multum indignè ferrent, si non pluris fierent ab omnibus, quam illi in quibus iam dicta minimè recognoscerent: de quibus ita secum loquuntur:

M 3

Eia

Latentis superbiae notatio.

OTW

45

Eia quinam sunt isti, aut vnde veniunt? & con-
 ratione vel cogitare audent, quod nobis (sibi
 peris placet) etiam agere permissum est? atque
 ita alios aspernantur. Talis erat Phariseus
 le, qui supra Publicanum inaniter sese effere
 suam secum iniustitiam reportavit, quod in
 oculis suis grandis esset. Publicanus vero
 fateri nouerat, Non sum, qui nihil sibi videbe-
 tur, oculis in ima depressis, ita potius ait: *Dei
 propitius esto mihi peccatori*, qui nihil sum: imo
 propter peccata mea minus quam nihil. Et
 hoc in Euangelio legimus, quod descendit
 iustificatus ab illo in domum suam. Atque haec
 ipse DE I sententia est. Quilibet ergo sese as-
 tendat, nec facile contemnet alium, quisquam
 etiam ille sit, vel quoquo modo se habeat. Be-
 ta & felix illa peccatrix, de qua ante diximus
 cum in domum Pharisei esset ingressa, tria
 suo exercitio peregit. Primò quidem, sicut
 DE O auerterat, ita ad eum se totam conuertit
 Oculos Mundi vanitatibus deditos, nunc
 chrymis rigat: Capillis suis Domini pedes ter-
 fit, vt expiaret, quod Mundi amatoribus
 quã loque placere studuisset. Corpus suum
 luxui addictum, crebris osculis Domini lesa
 pedibus impressis, alijsque afflictionibus attri-
 nit, facultatesque suas vnguenti infusione obre-
 lit. Secundò, se ipsam Saluatori totam permisit
 ac resignauit. Tertio, vehemētissimi plena do-
 loris & contritionis cordis fuit. Equidem
 sentio charissimi, omnem non vndiquaque pro-
 batam & exercitaram resignationem, nec sine
 vnus precio estimandam, nisi factis & resipit
 declaratur extra fallacissimam naturam, p[ro]p[ter]
 mille

Luc. 18.

Luc. 7.

Resignatio
 in x[m]e
 specta, qua.

mille angulis ac versutijs præditam, in quibus
seipsam fouet ac retinet: quæ nisi radicitus ex-
turbetur, haud secus aliquem eiusmodi homi-
nem acciperem, quam tartareum spiritum, an-
geli specie & habitu mihi apparentem. Nam
quitalis sunt, eorum dictis ita stare tutum est,
vti per culmum vnum, si is pontis vicem in Rhe-
no latissimo suppleret, iter facere: Tam, inquã,
horum resignatio certa ac tuta est. Quo fit, vt e-
iusmodi resignatio non immerito ficta ac fu-
cata censenda sit. Et tamen videas id genus ho-
mines quandoque venire, ac dicere: Domine
mi, obsecro, de summa & excellentissima veri-
tate ac perfectione quippiam loquaris. Hem
quã mihi ista verba stomachum mouent? Sic &
Pilate Dominum olim sciscitabatur, ecquid ef-
set veritas. Sed nihil illi respondit Dominus.
Aded nõ potest, quid sit veritas, explicari. Deus
ipse veritas est. Veritas, puritas, simplicitas, v-
ni sunt & vna essentia. Iam si quandoq; verbis
aut factis duriuscule tractentur isti, repẽtẽ pro-
siliunt, erumpunt, & velut Canes oblateralis ac
remordent, nimisq; acerbẽ ferunt, & hæc atque
illa sibi illata queruntur: sicq; luce claritẽ in-
notescit, quæ ipsorum fuerit resignatio, dum
verbis simul & factis animum fundumq; suum
omnib; produunt. Quæso dilectissimi, nemo
seipsum fallat. Mihi quidem nihil potest offi-
cere, si me fallatis. Vos ipsi estis, quibus illudi-
tur: nec mihi, sed vobis, incommodatis. Nihil
ego ambigo, etiam in vita Monastica complu-
res inueniri, qui in ea omnes penẽ vitę suę dies
exegerint, qui ingentem quandam ac singula-
rem præ se ferant sanctitatem, & caput in hu-
meros

OTW

25

Ioan. 18.

Resignationis
verę delinea-
tio.

Ioan. 12.
Resignati
diuina visio-
ne nostri vt
quandoque
fruamur, pe-
nitus neces-
saria.

August.

meros deponant, qui tamen ita ex hac luce fir-
migraturi, vt vera resignatio nec ad mome-
tum vnquam illis illuxerit. Intelligens quilibet
& dolere, & præ admiratione etiam in risu
solui possit, quod miseri homines adeo impo-
nunt sibi ipsi. Id certo certius habendum est
neminem sibi de resignatione blandiri, nec
resignatum esse, persuadere sibi debere, quan-
diu vel gutta vna sanguinis in carne, vel aliqua
medullæ portio in ossibus hæserit, quæ non
pro vera resignatione decocta atque consum-
pta. Porro quamdiu quispiam vel extremum
veræ resignationis punctum non erit assequu-
tus, tantisper etiam DE I visione frustrabitur,
nec supremam poterit vel in temporaria, vel
æterna vita beatitudinem experiri. Necessè est
enim, vt granum frumenti, modo fructum
ferre debeat, prius emoriatur. Et si moriturus
fuerit, fructum plurimum afferet. Oportet om-
nino charissimi, vt moriamur, desiciamus,
nihil efficiamus, vt iam ex sententia dicamus,
Non sum. Nec votis duntaxat, desiderijs, ac
precibus huc peruenitur: necessè est vt suble-
quantur opera, vt res tanta aliquo cõster. Quod
enim nullo constitit, nec valere aliquid potest.
Vnde si desiderijs ac precibus solis absque sum-
ptu, absque labore & dolore ea posset resigna-
tio obtineri, nullo in precio habenda foret.
Atqui id fieri non potest. Nam qui creauit te si-
ne te, vt author est D. Augustinus, non iustifica-
bit te sine te. Non est ergo vt puret quisquam,
DE VM nos miraculo quodam ad sublimiora
euecturum. Quamuis enim nullo negotio etiã
hoc frigido tempore rosas elegantissimas pos-
sit e-

fit è terra producere, non tamen id facit. Vult
namque, vt opportuno (id est, verno) tempore
per rores & pruina, crebrasque tempestates,
quæ eo spectant ac referuntur, germinet atq;
succrescant. Dolenda planè conditio, multos
etiam Monasticæ vitæ Professores, triginta,
quadraginta, & eo amplius annos, in perpetuò
tempore iugiq; querimonia viuere, & nec post tā-
ta annorum curricula, sui notitiam vel tenuè
habere. Quanto satius foret, vnum in hoc an-
num expendere, vt sibi ipsi perfecte moreren-
tur, ac à seipsis deficerent, & tandè, quibus sunt
irreiti, laqueos cõtererent? Heu heu, vbi mors
quandoque irruerit, & ipsi lōga vitæ suæ spa-
tia miserè se neglexisse ac perdidisse conspex-
erint, quam irreparabile sentient damnū quan-
do deinceps semper illis carere oportebit, quæ
lucrari potuissent? Maior ea erit calamitas, quā
in hoc tempore quisquam possit verbis expli-
care. Decebat nimirum, vnumquemlibet vitæ
cenobiticę cultorem multa cum diligentia, ac
irremisso proficiendi studio, pluraq; bona adi-
piscendi desiderio, ita viuere, vt nullavnam
dies elaberetur, quo non tantum se profecisse
cerneret, vt antecedentia vix posset conspicere.
Est id sanè miserabile quiddam, huius Mundi
dementissimos amatores vilissimis quibusque
rebus temporarijs acquirendis curam maiorē
impendere, quam DE I electos summo illi bo-
no obtinendo, quod DEVS ipse & est, & appel-
latur. Hei spiritualis quisque ac Monasticæ vitæ
studiosus, aded deberet omnis esse propriæ vo-
luntatis expers, vt nihil in eo vnquam posset
deprehendi, præter illud, Non sum. Videas

Quam sit ra-
ra sui notitia.

Religiosus
quisque qui
viuere meri-
to debeat.

Amatores
Mundi qua
in re quibus
longe præ-
stent.

velle qui suū
cuique de-
rendum.

M 5 ple-

OTW
45

Methodus
certissima
qua.

Qui se Chri-
stus resigna-
vit.

plerosque instabiles, diuersos sibi viuendi mo-
dos somnare: iam pane solo & aqua velle vi-
uere, iam verò aliò moliri iter: modò hoc, mo-
do illud proponere. Sed ego compendiosissi-
mum ac simplicissimum vobis iter demonstrabo.
Recipiat quisque sese in fundum animæ suæ, & inibi,
quid se potissimum impediatur ac distor-
neatur, diligenter exploret: atque hunc laqueum
hunc lapidem in Rheni profunda demergeat.
Erat alioqui quocunque vult, per cuncta Mundi
climata peruagetur, nullum aut perexiguum
citra hoc lucrum reportabit. Istæ hæc nouacula
propria scilicet voluntatis, affectuum ac de-
teriorum mortificatio, carnem ab ossibus ab-
radit. Quamquam sunt permulti, qui corpus
destruunt, & vitijs extirpandis nullam nauant
operam: de quorum profectu nulla spes reli-
qua est. Agite iam charissimi, introrsus ad vos
redite, atque attentissima consideratione per-
pendite, quantum adhuc sitis dissimiles per-
tissimo Christi Iesu exemplari, cuius tam
funda fuit resignatio, ut si mortalium omnium
qui vnquam fuerint, sunt & erunt, resignatio
in vnâ confletur, non possit tamen vlla ex
parte ei comparari. Denique, quod superius
dixi, peccatricem illam soli CHRISTO se
permisisse ac resignasse, ita debet accipi, quando
nos ipsos DEI causa relinquitur, simul omnia
illi nos resignare. Ac multi numero sunt, qui se
DEO quidem permittant, verum hominibus
se relinquere nolunt, contenti à DEO affligi ac
deprimi, ab hominibus minimè. Sed oportet
bat Deo nos ipsos relinquere ac resignare, quo-
cunque modo illi visum sit. Quisquis igitur
ille

ille est
derati
modu
reip
flet n
nostr
ipso
mur e

Vt cur
tem

E
Hæ
nostr
hanc
que p
dema
bus o
super
asseg
tellat
per b
surrex
in nos
facti
surrex
mini

ille est, qui ad propria vilitatis & nihili considerationem nos adducit, debemus id amice admodum & grato animo ab eo accipere, vt sic re ipsa dicamur, quod & sumus, Non sumus Præfector nobis omnipotens DEVS, vt ita ad hanc nostri nihili pensionem pertingamus, quò hoc ipso in Diuinam immergamur ac absorbeamur essentiam. Amen.

Vt cum Christo emori, omnem in nobis sensualitatem, cupiditatem, vires naturales & sensitivas & imagines mortificare, Christo resurgere, atque in eundem transformari debeamus.

SERMO III.

EXIUI à Patre, & veni in Mundum: iterum relinquo Mundum. Ioan. 16.

Hæc sunt, dilectissimi, verba Redemptoris nostri, quibus à Patre exiisse se testatur, & in hanc totius miseriam demigrasse vallè: rursusque peractis omnibus, quæ à Patre ipsi erant demandata, cunctisque doloribus ac ærūnis, quibus omnis vita illius nimis quàm referta fuit, superatis, ac morte profligata, ad Patris remeasse gloriam. Quod idem Apostolus euidentius testatur, vbi ait: *Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem, vt quomodo CHRISTVS surrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in nouitate vitæ ambulemus. Si enim complantati, facti sumus similitudini mortis eius, simul & resurrectionis erimus.* Itaque in prioribus illis Domini verbis, sincerissima verissimaque, quæ quidem

Rom. 6.

Ioan. 16.

OTW
45

quidem tradi possit, continetur institutio, in
 que rector, compendiosior, securior, simp-
 ciorq; via insinuat. Quoquod igitur nos res-
 tamus, quascunq; concinnemus glossas qualicunq;
 nobis excusationum vela prætexamus,
 hac nobis via gradiendum est: qua Dominus
 ipse ingressus est, si tamen cum illo esse, & ad il-
 lum peruenire, & ei denique perfectè coniung-
 volumus. Ille enim, vt audiuius, exiuit à Pa-
 tre è sinu & corde paterno, & venit in hunc
 Mundum, vbi cunctis diebus vitæ suæ vlti-
 modum afflictus fuit, & innumeris iisdemq;
 perpetuis miserijs prægrauatus, adeo vt nun-
 quam quicquam commodi vel delectationis
 admiserit: & ad extremum captus, perditus,
 occisus & sepultus est. Deinde verò omnino
 impassibilis, splendidus, ac immortalis resur-
 gens, ad cor Paternum remeavit, eandem cum
 illo beatitudinem & gloriam obtinens per in-
 finita secula. Hoc iter quisquis capeffere con-
 tuit, & in seipso mortuus ac sepultus est in Chris-
 to, fieri non potest quin & cum illo resurgat.
 Si enim consepulti sumus, & resurgemus cum
 illo, vt Apostolus ait: Mortui enim estis, & vita
 vestra abscondita est cum CHRISTO in Deo.
 Quicumque eiusmodi est, illum ego non dubi-
 tem dicere aliquo modo impassibilem, imper-
 emptibilem, ac immortalem effici, & vnà cum
 filio eidem perfectè vnitum, in cælum, atq;
 in ipsum ad eod cor paternum ascendere, & ean-
 dem cum filio beatitudinem assequi & posside-
 re hereditatem. Quicquid enim habet filius per
 naturam, id iste habet per gratiam. Sed hoc
 perpetuis exercitijs prosequendum est. Eiusse-
 modi

Iter tutissimū
 quod.

Col 3.

modi homo tantum cæteris quibusq; vulgari-
 bus hominibus præstat & antecellit, quantum
 homo animali bruto. Atqui cum Christo mo-
 ri & deficere nolunt, quo pacto cum illo ad ve-
 rum esse resurgere queant? Itaque hortatur nos
 Apostolus, vt si cum Christo consurreximus,
 quæ sursum sunt, sapiamus, non quæ super ter-
 ram. Verùm sunt plerique qui dum bona aũ-
 diunt, cupiant & ipsi boni esse, iamq; probè sa-
 tis inchoent, atque obfirmatõ animo statuunt
 DEO & spiritui viuere. At si non statim omnia
 pro voto succedant, resiliunt à proposito, & ad
 naturæ suæ relabuntur infirmitatem. Hos non
 absurdè comparaueris scholasticis plerisq; qui
 ad magisterium & dignitates adspirant, sed ip-
 sa prima Latini sermonis aut Grammaticæ ru-
 dimenta vix summis degustant labijs. Nõnulli
 tamen dum in studio perseuerant, ad ipsum
 Magisterij gradum quandoque prouehuntur.
 Ita nimirum etiam pios quosdam inuenias li-
 cet, qui non modo bene incipiant, sed etiam
 profectum faciant, ac virtutibus obtinendis om-
 nem nauent operam, atque in eo conatu in-
 uicto spiritu ad finem vsque perseuerent. Alij
 verò nullum habet in virtutibus progressum.
 Et quia virtus omnis in arduo sita est, quisquis
 ad magam perfectionem adspirat, magna illi
 & ardua multa superanda sunt: speciatim ta-
 men nouem quædam, è quibus hic quatuor mi-
 nora inferioraq; tractabimus. Primò quidem
 omnis illi sensualitas, omnesq; sensus transcē-
 dendi sunt, cunctaque visibilia supergredien-
 da. Secundò, omnes potentia corporeæ ac spi-
 rituales. Tertio, cuncta desideria cum proprie-
 tate

Col. 3.

Scholastici
præposteri
qui.Quæ quatuor
cui superan-
da.

OTW

40

I.

tate coniuncta. Quartò, imagines omnes. Imagines quid appellem, post aperiam. Primò, que omnes dixi sensus transcendendos. Atque hic ego non loquor de illis, qui pro sensu voluptate sponte scientesque in mortiferis uñt peccatis: sed de illis potius, qui cum Christo resurgere, & czelos scandere meditantur institutè. Est nimirum cernere aliquammodos, qui de rebus sublimibus præclare dicuntur, nec tamen vllam earum habeant notitiam, nisi quantum audiendo, discendo, legendo sint affecti, quæ omnia per sensus incurruntur. Tabibus accommodari potest vulgore tritum illud prouerbum, Esse milites minus strenuos, & homines verbis potentes. Verùm si perfici isti debeant, necesse est omnem sensuum curiositatem, subtilitatem & effulgentiam in res externas, omnino mortificent at

Paradigma.

vincant. Incessit quendam ingens cupido gratissimam Dei cognoscendi voluntatem, eamque sibi diuinitus reuelari instanter orauit. Cui Dominus apprensus, Refrena, inquit, sensus tuos, cohibe os & linguam, atque cor tuum edomato: aduersa omnia mei amore libens tolera. Hac ratione facies gratissimam voluntatem meam. Ad hæc te ipsum à visibilium simulacris auerte, & in interiorem imaginem tuam recipe, vbi reipsa comperies verum esse quod

Voluntas Dei gratissima vt fiat.

Psal. 4.

Propheta ait: *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine.* Est hodie grandis eorum turba, qui plus satis in exterioribus occupentur, etiam laudabili cum intentione, & vix vnquam requie potiantur. Quid igitur hic facto opusest? Attendite. Quando vel vnus horulæ spatium

ab o-

ab occupationibus vacuum illis obtigerit, tam profundè, fortiter, efficaciter, crebroque in DEUM se demergent, ut illo breui tempore vel quadraginta annorum curricula per sensus miserè perdita, efficaciter reuocent, ac deinde maiorem faciant fructum: hoc tamen non ea ratione agendum est, ut solent illi, qui non nouerunt cum Deo colloqui, nisi per sensibiles imagines, aut lectis, edoctis atque compositis verbis: sed ex ipso intimo fundo, ex cordis visceribus, ex ipso spiritu suo Dei spiritum requirēt, spiritu uidelicet ad spiritum, & corde ad cor loquendo, quemadmodum docet Saluator, Spiritus est Deus, & eos qui Ioan. 4. adorant eum, in spiritu & ueritate oportet adorare. Intelligit enim Deus linguam cordis, a Luc. 10. nimæ intentionem, & intimam, essentialem, ac ex ipso fundo proficiscentem allocutionem. Eam ob rem Mariæ sensus atque præsentia longè sanctiùs & altius in Christi auribus precabatur, quàm omnes illæ Marthæ querimonix, II. quas de sorore apud Dominum faciebat. Secundò, omnes potentix naturales, tam internæ quàm externæ, excedendæ sunt. Id si quis posset ea moderatione & ordine operando consequi, ut tamen interim vires corporis & naturæ incolumitas ac robur integra seruariantur, esset hoc sanè admiratione dignum. Talè mihi adhuc neminem videre contigit. Quisquis ille est, si quis modo est, procedat in medium, & omnibus sui uidentis copiam faciat. Non id D. Bernard. affectus est, qui se corpus suum DEI Bernard. & Fratrum seruitio subtraxisse questus est. Nō Gregor. D. Gregorius, sanctæ Ecclesiæ lumen mirabile. Nemo

OTW

45

Philip 3.

Nemo ergo fallat seipsum, existimans ipse se
prehendisse, à quo longissimè adhuc abest.
Multus labor, ingens huc industria exigitur.
Quod enim nullo constitit, nec valere aliquis
potest: & qui charum quippiam obtinere
petit, charum aliquod exponat necesse est. Di-
cipulus quidam cum suo dixisset Magistro,
manducare se & bibere, nec tamen quicquam
corpore auferere, respondit Magister: Non
eum admirari debere, quandoquidem quis
quid alimenti acciperet, internis exercitatio-
nibus conficeretur. Ergo longè alia via huc per-
tingendum est. Et tamen omnis externa facti-
tas ad hoc assequendum minimè sufficit: sed

Ioan. 12.

DE vs omnipotens, cuius est immensa potest-
tas nouas quasdam vires potest suggerere. *Si
granum frumenti, ait Veritas, in terram cadens
mortuum fuerit, ipsum solum manet: si autem mortuum
fuerit, fructum plurimum adfert: sed prius mori
atur & à seipso deficiat oportet.* Est & alia po-
tentia in homine, quæ & ipsa transcendit
est, nempe sensus communis. Hunc intra se
vnusquilibet ita facile deprehendit, quòd
neque cernit, neque audit aliquid extrinsecus.
diuersas intra se imagines reperit, & est gran-
dis quidam in ipso tumultus, dum modo hanc
modo illa ratione singula quæq; disponit. Sed
omnis hæc multiplicitas, ad veram simplici-
tatem, & ad purissimum bonum illud Deum
optimum referenda est ac reducenda. Vidit o-
lim quidam truncum, & ait: Eia quam insignis
in eo delitescit imago, modo superflua refecen-
tur. Ita & Dominus ait per Prophetam: *Si sepa-
raueris preciosum à vili, quasi os meum eris.* O si quis
à se

Sensus com-
munis ad per-
fectionem
adspiranti su-
pprandus.

Ier. 19.

à se ab-
hand e
reperi
virtus.
Pleriq
tamqu
& cor
in ipa
adhuc
natura
fuere P
morib
non ni
minib
magn
compe
ueant.
ces sum
regna
compe
tia eis
gratia
ra mo
px. S
tur. &
fuit in
propo
magn
in cul
abole
mine
magr
perfe
tinen

à se abradere, separare, abstrahere omnia, haud dubiè Deum intra se purissimè ac nudè reperiret. Est præterea etiam alia in homine virtus intellectualis, quæ itidem superanda est. Plerique tanta sui ingenij acumine moliuntur, tamque mira & alta suo intellectu inuestigare & comprehendere conantur, ut videri possint in ipsa cælorum penetralia adituri: & tamen adhuc intra naturæ suæ limites consistunt, & naturæ dumtaxat viribus nituntur. Eius farinae fuere Plato & Aristot. intellectu acutissimi, & moribus sic satis compositi ac honesti: & tamen non nisi naturæ totum id fuit. Eiusmodi hominibus comprimis necessarium fuerit, ut magno studio pervigilique conatu naturam compescant suam, & à seipsis diligenter sibi caveant. Ediuerso sunt alij, qui ut naturæ simplices sunt, ita etiam seipsum simpliciter exeunt & resignant, & cuncta simpliciter accipiunt. Isti compendio magnum faciunt profectum, cuncta eis intus prosperè cedunt, & sunt Diuinæ gratiæ admodum capaces, haud secus quam cera mollis imaginis cuiuscunque sigillo insculpitur. Sed sicut cera eadem facilitate comprimitur, & compressa amittit imaginem, qua ea ipsi fuit impressa: ita & hi simplices facillè à suo proposito resiliunt. Contrà verò sicut non nisi magno negotio petrae imago insculpitur, sed insculpta multos perdurat in annos nec facile aboletur, ita & superiores illi intellectus acumine vigentes, quamuis non nisi multo studio magnoque conatu sese vincant, at ubi fortiter perseverant, magnam quandoque gratiam obtinent, nec eam facillè amittunt. Tertiò, desideria

Inelligibilis vis excendenda.

Qualis farinae Plato & Aristoteles.

Imagines quæ quales.

III.

N ria

OTW
40

vis concupiscibilis item exuperanda.

Math. 26.

Perfectionis summe indicium.

Math. 27.

Ioan 19.

ria omnia cum proprietate coniuncta, & adeo vis concupiscibilis excedenda est. Nihil ego hic dicturus sum de illis, qui terrena ac libentia bona appetunt, qui ad honores adstrant. Innamque ab ea, unde loquimur, perfectione longissime distant, nec illius quando vel in somnis ullam sunt notitiam adepti. Illis potius dicere statui, qui virtutis speciem præ se ferunt, varijsque toto vitæ spatio agitur desiderijs, dicuntq̄, verbi causa: Veniam hoc aut illud præstet nobis DEVS. Utinam gratia aut aliqua reuelatione nos dignetur. Utinam tales effemus, quales illi vel illi. Sed in vera perfectione adhuc multum remoti sumus. Enimvero totos se deberent resignare Deo, nihil solum ex animo concupiscere, ei denique cuncta securè & omnino committere, simpliciter dicere cum Christo: *Pater, non sicut ego volo, sed sicut tu vis. Fiat voluntas tua*, idque non labijs carnalibus, sed ipso cordis fundo, ex intima deuotione & tota intentione animi. Est illud sane vel maximæ perfectionis indicium, in omni aduersitate & sui derelictione ac destitutione, & in quouis euentu funditus se resignare posse exemplo Saluatoris nostri, qui in sua illa acerbissima passione quàm perfectè se permiserit Patris voluntati, sacra testantur Euangelia. Multò ille perfectius se resignauit, quàm vlla vnquam creatura. Et extremè derelictus, exclamauit: *DEVS MEVS, DEVS MEVS, quid dereliquisti me?* Denique resignauit sese, donec essent consummata omnia, quæ ex Patris imperio susceperat agenda ac toleranda: atque tum demùm dixit: *Consummatum est: & inclinatum capite,*

capite, tradidit spiritum. Ita nimirum etiam vnusquislibet e religione Christianus, in qualibet aduersitate ac destititione penitus se debet Deo permittere ac resignare. Nec est quod arbitretur quispiam, ex aduersis casibus nullum se dolorem debere perpeti. Si enim dolor non sentiatur, quo tandem merito aduersa perferentur? Ipse Dominus Iesus si digitum misisset in flammam, proculdubio dolorem esset expertus. Itaque in quibuslibet rebus aduersis, atque in omni desiderio vnusquisque Deo se permittere ac resignabit. Porro quisquis adhuc quippiam appetit, quod sit extra ipsum, aut moleste fert quod in ipso est, nondum est verè resignatus. Olim cuidam diuinitus reuelatum est, vt se resignare deberet, hoc videlicet pacto, vt se putaret in vastissimo iactari pelago, ac suo pallio insidere, nec ad integri miliaris spatium terram, cui adnataret, superesse. Ecquid orogere, qui se in hoc periculo cerneret constitutum, quando illi nec natandi, nec vociferandi, nec peruadandi esset copia? Nil aliud sanè, præterquam quod se totum Deo permitteret. Sic igitur debet quisque iugiter se resignare Deo, si vnquam velit perfectam suam resignationem adipisci. Dixi superius, omne desiderium superandum, nec esse appetendum aliquid: quod ita debet accipi: nihil esse aliud desiderandum, nisi vt cuncta à nobis impedimenta vel media Deus auferat, & sine medio totos nos sibi perfectissimè coniungat. Hoc ipso cuncta abolètur vitia, & bona omnia & vera beatitudo obrinentur. Quarto, sunt imagines omnes transcendenda. Hic nulla fit eorum mentio, qui spontè alicuius mortalis

Vt se Christianus quisque resignare debeat.

Resignatio quæ qui futura.

OTW
40

IV:

N 3 688a

Iohel. i.

Somnia quæ
qualia.Manh. 1. & 2.
Boethius.

2 Cor. 11.

creaturæ imaginem intra se admittunt, & carnali affectu prosequuntur: qui qualesquales sint, aut quocunque vocentur nomine, inter membra numerantur, & ut sues in stercore involutantur, immò & computrescunt. Ij omnes longè absunt ab his, de quibus nobis sermo instituitur. Alij sunt qui his non consentiunt, sed satis bene viuunt: atramentum multa se eis ingerunt & varijs complentur rerum simulachris ac imaginibus. Sed has debent penitus abijcere, & simpliciter referre in Deum, atque illi suam imperfectionem & defectum coqueri & contereri. Quod si nec tunc recedant, æquo eas ferant animo, & se totos Deo resignent. Sunt adhuc alij, qui phantasmatis & insomnijs multis abundant. Tales plerunque non admiranda cernunt & visu pulchra, sed etiam futura in somnis contemplantur. Verbi gratia, sæpe diuinos quosdam & defunctorum animas conspiciunt. Id equidem simpliciter non condemnauerim: quandoquidem etiam ipse Domini lesytricius angelum in somnis aliquoties vidit. Sed nec approbauerim quidem: quâdo ex mera potest natura accidere, quemadmodum Boethius ait, eos qui munditiam sectentur, etiam res mûdas somniare naturaliter: itemque qui ineptijs ac stolidis occupentur rebus, consimilia habere somnia. Adhuc alios quosdam inuenias licet, qui visionibus & reuelationibus crebris utantur. Atque esto, ut eæ vel toto decennio veræ sint, deinde tamen vel semel admiscere se poterit spiritus malignus, transfigurans se in angelum lucis, atque ita fallere & euertere incautos. Igitur danda ijs opera est, ut

reuelat
sancto
ac exa
confer
bit eas
repell
si De
saluti
bebun
De 1,
anim
tos di
bus in
confo
verfis,
Hunc
manif
sibi in
quam
mus, q
humili
mus tu
peregr
dis, q
Dum e
cillim
parite
biban
eant, y
itiner
abeur
in om
que, i
assum

reue

revelationes & visiones suas ad sacras literas & sanctorum Patrum scripta diligenter exigant ac examinent, advertantque num illis per omnia consentiant. Quod si ita esse perspexerint, licebit eas admittere: sin minus, omni studio eas repellant, nec villo pacto sequantur aut credant, si Deum gratiam nollint offendere, & suam cupiant salutem consultum. Ergo eas ita transcendere debent, ut nulli visioni, nulli revelationi vel Dei, vel sanctorum, nimium innitentur, aut animum cum delectatione apponant: sed se totos divinae permittant voluntati, illi in omnibus inhæreant, in abundantia & inopia, in consolatione & desolatione, in prosperis & adversis, iuxta perfectissima Salvatoris exempla. Hunc sibi curent semper habere presentem & manifestum in cordis ac Animæ fundo, eum sibi imprimant, ac intra se iugiter adspiciant, quam perfecta illius vita, conuersatio & animus, quam ipse resignatus, simplex, modestus, humilis, patiens, & omni denique virtute plenus fuerit. Huic se penitus resignent. Ipsum suam peregrinationis comitem, & in omni vita cunctisque actionibus suis socium sibi adiungant. Dormiant, ad morsellos singulos illum dulcissimum Dominum suum sibi assidere, atque pariter morsellum vnum capere cogitent. Dum bibant, existiment se ab illo respici. Si quopiam eant, nunquam sine illo gradientur, illum sibi itineris comitem adhibeant. Cum dormitum abeunt, in illum se reponant: atque ita demum in omni loco, in omni modo & apud quoscunque, illum presentem meditentur, illum socium assumant. Noui ego hominem quendam, qui

visiones quæ
qui discuti-
endæ.

Deo se resignantes ut se gerere debeant.

OTW
40

vt Domini Iesu & viarum eius similitudinem
in se exprimeret, certo in loco de angulo
angulum se conferre solitus fuit, tanquam pro
condonationibus vel indulgentijs obtinendis
obambulare, commemorans secum factam
passionem Saluatoris. Monet Diuus Bernardus
vt incipientes, aliquem sibi virum grauem
honestum in animo proponant, & tanquam
lo inspectante faciant omnia & quoties aut
futuri aut omissuri sint quippiam, cogitent prius
vtrum id facere, vel omittere, vel dicere aude-
rent viro illo praesente. Certè multo amplius
penitensq; animo Christi IESU dulcissima
imago praefigenda ac imprimenda est, quam
alioqui longè ille nobis interior ac propinquior
erit, quàm ipsi nobis. In illo nanque verissima
ma consolatio, omne bonum, atque omne gaudium
constitit. Ipse denique plenus gratia &
veritatis praedicatur. Hanc Christi imaginem
homo spiritualis nec ad momentum sibi patet
tur excidere: idemque singulas quasque nota-
bit horas, atque intus diligenter explorabit, vt
in illis suis erga Deum animus affectus est co-
stitutus. Quod illi potissimum vel necessarium
facere deberent, quos Diuina Misericordia ex
hoc fallacioso seuocauit Mundo, qui nulla
familiaris cura distinentur, quibus hoc solum
datum est negocij, vt Deo placere & vni Deo
viuere nitantur. Illis verò, qui curis & occu-
pationibus secularibus sunt implicati, hoc pre-
stare difficile est. Namque fieri non potest, vt
qui tangit picem, non inquinetur ab ea: aut
qui ignem in sinu portat, non exuratur. Nec
tamen eo inficias reperisse me, qui in cunctis
occupa-

Incipientibus
quid cōsulat.
D. Bernard.

Ioan. 1.
Imaginem
Christi nihil
antiquius ho-
mini spirita-
li in animo
esse debere.

Eccl. 13.

occupationibus suis tantæ puritatis ac perfectionis essent, vt plerique Monasticen professi, eorum comparatione merito debeant rubore suffundi. Ipsa porrò dulcissima Christi imago, & imaginario, & viuo potest modo accipi. Cū imaginariè capitur, omninò præclarè, intellectuualiter ac diuinè id debet fieri, non autem vt pura aliqua creatura vel sensualiter: quemadmodum faciunt plerique, qui dum de DEO quippiam meditari volunt, tanquam creaturâ intus in sua cogitatione sibi proponunt, pura amabilem hominem à quo multis sint affecti beneficijs, & qui ipsorum causa sponte acerbissimam tulerit passionem: atque ex eiusmodi cogitatione, naturali quadam erga illum condolentia & miseratione mouentur. Sed longè alia ratio agendum est. Videlicet diuinam quandam & supernaturalem, non puræ cuiusdam creaturæ imaginem, de amabilissimo homine CHRISTI IESU, tanquã de DEI filio, & DEO homine, & homine DEO intus affument: & ita nunquam Christum cogitabunt, nisi quatenus & Deus & homo est. Atque hunc in modum Christum cogitando & capiendo, nunquam erunt sine DEO. Vbi namque aliquid DEI est, ibi coruscat DEVS. Et hac ratione nunquam id quod optimum est negligunt. Accipitur etiam CHRISTI imago viuo quodam modo: quod tum fit, vbi quispiã nullam sibi requiem, donec eide imagini pro modulo suo & virium suarum facultate conformetur. Eiusmodi homini parũ videbitur Diuinis obtemperare Præceptis: sed cuncta insuper Dei consilia, mirum in modum grata & optata

Imaginem
Christi dupli-
citer accipi.

Primo modo
vt accipièda.

Secundò vt
accipièda.

OTW
45

Matth. 5.
Luc. 6.

Homo verè
designatus nū
cum alijs i-
maginibus
etiam Christi
debeat ima-
ginem ex a-
nimo remo-
uere.

Ioan. 16.

illi erūt, nec his aliquid ducet iucundius. Quod enim Dominus ait, *Diligite inimicos vestros, bene facite his qui oderunt vos, &c.* adeo gratum est amori, vt non satis illi sit, benignè affari inimicos, sed eos etiam toto corde diligit, ex intimo cordis affectu ac beneuolentia omnem illis honorem, cunctaque bona impense cupiat, atque omnibus illorum erratis & delictis, quoad fieri potest, aliquid excusationis præstet ex animo. Nec tamen ita hæc accipi velim, quasi ea quis stupiditate præditus esse debeat, vt manifestum erga se aliorum odium vel amorem non animaduertat: sed ea debet nihil pendere, & nec scire quidem velle, iuxta CHRISTI exemplar, quo possit ad aliquam eius similitudinem accedere. Diximus paulo ante, omnes imagines excedendas. Sed erit fortassis qui dubitet, num ipsa quoque Christi imago abdicanda sit, de qua iam multa commemorauimus. Neutiquam ea reiicienda est. Id enim periculosum foret. Nam si vel ex ipso percontemur, quid hac in parte faciendum sit, ilico respondebit nobis: Expediit vobis vt ego vadam. Si enim non abiero, paracletus non veniet ad vos. Num his verbis sua nobis imagine interdixit? Interdixit quidem, sed quatenus ea pura est creatura, & sensibus duntaxat externis apprehensibilis, qualem tum discipuli habuere, & relinquere compulsi sunt. At qui secundum Diuinam & supernaturalem rationem, nullo eam tempore discipuli reliquerunt. Cum enim corporaliter ab eis discessit, & cælos conscendit, totum simul animum, sensus omnes, & omnem illorum amorem secum abduxit.

abduxit. Et nos ergo posteaquam idem ipse iā
 olim migravit ad cælos, & in Patris cor atque
 finem se recepit, vna cum illo ascēdamus, quō
 ipse præcessit, cum omnibus sensibus nostris, Hebr. r.
 omni amore ac intentione nostra, videlicet in
 cor Dei Patris omnipotentis, in quo ipse ma-
 net, vna cum eodem existens vita & essentia,
 splendor gloriæ & figura substantiæ eius, spe-
 culum lucidissimum claritatis illius, & imago
 paterni vultus eius, non sola imaginis ratio-
 ne, sed etiam essentialiter in perfecta personæ
 Dei Patris similitudine, in Diuina illa æter-
 na generationis emanatione, vnum omninō
 existens cum eodem. Ed, inquam, & nos tota
 mente, & quanto possamus amore tendamus,
 velli coniungi, & vna cum illo candens spe-
 culum effici mereamur. Tum verō in tribus
 Diuinæ substantiæ personis commorabimur
 & ambulabimus, ita vt cum Apostolo fidenter
 dicamus: *Nostra autem conuersatio in cælis est,* hoc Phil. 3.
 est, in tribus personis Diuinis. Hanc perfectio-
 nem votis omnibus, cunctis sensibus, ac vni-
 uersis viribus suis, vnusquilibet apprahende-
 re conabitur: & quamuis eam in hac vita non
 erit assecutus, bono sit animo, quia dabitur ipsi
 à Deo iam extremum trahenti spiritum, & ad
 mortem tendenti. Quod si nec tunc assequatur,
 & hinc decedens, quibusdam maneat culpis
 obnoxius, ad Purgatorij quidem locum demi-
 grabit, vt illic omnes illæ ad purum excoquā-
 tur. At deinde ad cæli perductus palatia, ea illic
 perenniter perfruetur, tanto magis aut minus,
 quanto eam plus minusue dilexerit ac deside-
 ratit dum viueret. Quamobrem meritō sui
 N 5 quilibet

OTW
45

Desiderium
cuique suum
quo intendē-
dum.

quisque arcum desiderij, quantum maximè pos-
set intendere deberet, quò nullum adeò breui-
tèpus abscederet, quin perfectius Deo potire-
tur. Veris nanque animi desiderijs Devs per-
ennem reddet vicem, etiamsi quod appetit, non
consequatur in hoc seculo, omnemq; tepidam
& negligentem conuersationem ac vitam il-
lius iuxta supremum illud iudicabit, ad quod
vnquam pertigerit in vita sua. Vnde tamen
quispiam se non sentiat sublimem perfectio-
nis gradum apprehendisse, non despondat
animum, sed quantum potest, totis eam viri-
bus assequi conetur. Quòd si nè tam quidem
ad optatam valeat perfectionem pertingere,
hoc tantum curet, vt eam ex corde diligit, &
votis omnibus ad eam adspiret. Præster no-
bis omnipotens Devs vt ad eam, vnde ser-
monem habuimus, perfectionem feliciter om-
nes euolemus. Amen.

*De triplici Irresignatione, & vt nos iterum atque iterum
relinquere, & abnegandi studium ac pro-
positum identidem renouare debeamus,
donec in Christum perfectè transfor-
memur: & de vera paupertate
spiritus.*

SERMO IV.

Iterum relinquo Mundum, & vado ad
Patrem. Ioan. 16.

Omnes Redemptoris nostri conatus, labo-
res, studia, doctrinæ & exempla eò tendebant
dilectissimi, vt charissimos amicos & discipu-
los

los suos, intro perduceret in purū animæ fundum, & in ipsam lucē veritatis. Cernens autem vsquæ ad illos soli exteriori homini suo affectos, deditos & intentos, vt illud verum bonū consequi non possent, corpoream presentiam suā illis subtrahere cōpulsus est. Quid est hoc? Prorsus facessant nunc glossę omnes, & cuncta excusationum velamina. Si aeterna Sapiētia vingenitus filius Dēi Patris, discipulis suis impedimento fuit, citra ambiguitatem nulla in terris creatura est, quæ non impediatur, quæcunque demum sit illa, quocunque vocetur nomine, qualicunque habitu tegatur. Itaq; omnes omninō instabiles ac mortales creaturas relinquere, & ex animo remouere oportebit, si præstantissimum bonum illud, quod ipse Deus est, percipere volumus. Est autem triplex inuenire hominum genus. Quidam abscedunt, Alij progrediuntur, Postremi ingrediuntur. Primi sunt incipientes, Alij proficientes: Tertij, perfecti. Cum igitur quispiam rectius viuere instituit, & confert sese ad seruiendum Deo, diligenter ac strenuē omnes animæ suæ latebras & angulos perscrutabitur, si quid vsquā reperire queat, quod inordinata cum delectatione vel possiderit, vel etiam num possideat: aut certe num aliqua mortalis creatura quædam in ipso angulum occupet. Quicquid autem eiusmodi inueniat, mox inde prostrigabit. Idverd cū primis est necessariū, haud secus quam pueris scholasticis rectē instituendis prima elementa, seu ipsū ALPHABETVM. Et licet non statim in ipso exordio pro voto cūctia succedant, nō si agatur animo, nec immodicē perturbetur: tantū

perfe-

Corporea
presētia quid
quibus facessat
negotij.

Triples ho-
minum ge-
nus.

Perfectionis
iter aggredi-
enti quid a-
gendum.

OTW
40

perfereret. Ita namque & pueris in ludo lit-
 rario iterum atque iterum immò toties dicti
 vna prælegitur, donec eam perfectè teneant.
 Sic & ipse iterùm atque iterùm, iterumque se
 deseret & abnegabit, dicetq;: *Iterum relinquit
 Mundum*, hoc est, cadauca omnia. Mane euigilans,
 statim ante omnia oculos suos leuabit ad De-
 um, sic eum alloquens: Eia charissimum &
 summum bonum meum Domine Deus meus,
 en iterum pro tui amore & me & omnia re-
 linquere incipiam. Sicq; vel millies per diem,
 si toties sese inuenerit, rursus seipsū exire &
 relinquere proponet. In hac abnegatione, tota
 perfectionis summa consistit: sine qua nemo
 proficere valebit, quoquo se verterit. Inde est,
 quod complures posteaquam DEO vel qua-
 draginta annis seruiērunt, & multa bona fe-
 cēre opera, in extremis tam sunt remoti à vera
 perfectione, vt erant in principio: quomodo
 modum de populo illo duræ cervicis filijs Is-
 rael legitur, qui cum multis annis immenso
 cum labore ac ærumna multiplici per deser-
 tum ambulāssent, vbi ad solitudinis extrema
 peruentum fuit, rursus ad eremi interiora, vnde
 venerant, regressi sunt. Et quis dicere suffi-
 ciat, quantum operę & impedij, quantum tem-
 poris plerique miserè absumant, qui non sibi
 tantum, verùm etiam alijs, bonæ & sanctæ vi-
 tæ, & ad summam pertigisse perfectionem vi-
 deantur, cum tamen in eodem versentur gra-
 du, vnde inchoārunt? Sicut autem hoc abnega-
 tionis studium in principio ante omnia maxi-
 mè necessarium est, ita & vsque in finem in eo
 perseuerandum est. Nemo enim toties sese de-
 serit,

SOAR. 16.

Abnegatio o-
ptima quæ.

Num. 32.

In bene cœ-
pti per eue-
randum.

ferit, quin aliquid semper reliquum sit, in quo
deserere & mortificare se debeat. Quapropter
eos errare constat, qui se in hac vita ad tantam
sui abnegationem pertingere posse arbitran-
tur, vt deinceps nihil superfit, in quo illos o-
porteat mortificari & sese relinquere. Nam
quo quis altius proficit, eò sublimius & stricti⁹
sese relinquere habet. Porro quosdam inueni-
re est, qui posteaquam se reliquerunt, iterum
nequiter siue callidè ius sibi vsurpent in seip-
sos. Alij id bestialiter faciunt, alij diabolicè in-
star Luciferi. Quod ad primos attinet, qui ne-
quiter sese resumunt, sciendum est, naturam,
cum mirum in modum versipellis sit, occultè
admodum seipsam spectare & aucupari in om-
nibus. Itaque isti naturæ suæ dediti, vbi aliquid
perperam admittunt, hoc aut alijs sese modis
excusant: Pia animi intentione id feci, satisque
veri se nôrunt, pluraq; suæ immortificationi
prætexunt vela, & ipso DEO sapientiores esse
moliuntur. Arqui vt auri lamina oculis impo-
sita, non minùs impedit visum, quam ferri: i-
ta & Mortalibus omnibus vitæ huius creaturis
quantumcunq; nobiles sint, vel qualiquali in-
tentione retineantur, profus renuntiandum
est, omni calua excusatione posthabita. Quid
verò de illis dicendum est, qui cum in sanctis
vivant Sodalitatibus, tam nihil habent veræ
resignationis, vt pro codice vno, aut alia re vi-
lissima vel negata vel ablata, canum furentiū
more latent, murmurentq;: cum tamen Mo-
nastici professor instituti, merito vsque ad eò
debeat esse resignatus, vt in vnam casus maxil-
lam, alteram placido possit animo offerre: &
quic;

I.

OTW

45

Comparatio
perspicua.

Matth. 7.

quicquid illi acciderit, eadem semper animi tranquillitatem & pectoris pacem recinat. Nonne ipsi Domino Saluatori palam obijebatur, quod seductor, quod homo vorax & demoniaeus esset? Et tamen tacuit, & omnia benignè tulit. In Vitis patrum quidam suum

Matt. 11. & 27.
Ioan. 7. & 8.
Paradigma.

terrogauit Magistrum, quibus modis vera proficit obtineri perfectio: Et ille iussit eum ad obsecrationum monumenta abire, eosque aliquod diu laudibus vehere, post maledictis & conuictijs insectari. Quod cum ille fecisset, domum reuersus seni narrasset, mortuos neque laudum neque vituperio moros fuisse, ait senex: Tu quoque fac similiter. Nouerat enim sanctus Pater

Ioan. 16.

Dominum electis suis omnibus longè antè prædixisse, in Mũdo eos pressuram habituros, in ipso verò pacem. Alij bestialiter se resumunt.

II.

Nemo existimet me hinc de illis dicere, qui tanquam iumenta sponte volutantur in stercorebus vitiorum suorum: sed de illis potius, qui summum & præstantissimum bonum in se habent, est & dicitur Deus, modo quodam naturali appetunt. Sanè hominem rationis compotem opera sua absq; ratione vel irrationaliter, puta ex naturali propensione vel appetitu, inslar pecudum naturæ impulsam sequentium, agere non decet, sed ex voluntate & cum ratione in DE I laudem & ob DE I amorem: vt sine edat, siue bibat, siue dormiat, siue loquatur, siue cauceat, siue aliquid aliud faciat, qualecunq; id fuerit, naturæ affectu & propensione compellitur atq; calcatis, ex ratione & amore operetur, sic orando & cogitando: O Deus meus, amator meus, tibi, non mihi, comedo: tibi, non mihi, dormio;

dormio, viuo, patior: propter te, non propter me, relinquo omnia. Quidam professione Monachus, cum sublimis vite desiderio teneretur, quodam tempore in visione ductus est de Gymnasium quoddam, in quo erat frequens turba studiosorum qui diligentissime literis incumbere viderentur. Quos frater alloquens, ait: Insigne hoc gymnasiū est, charissimi, de quo mirra sapē aliorū relatu didici: sed dicite quæso, cui tandem scientiæ hic naueris operā. Respondit vnus ex illis: Nihil aliud hinc discimus, quā perfectē abnegare nos ipsos in omnibus. Tum ille frater: Prorsus, inquit, hinc manere statui & cubiculum mihi exedificare, etiamsi vel mille mortes obeundę sint. Et ille: Non, ait, ita facies: sed abi hinc quietus, certus quo minus feceris, & plus te abnegaueris ac deserueris, eo plus te futurum esse. Nimis prohdolor hodiē excaecati sunt homines, & multa facere volunt, varia quoque instituunt ac moliuntur, perinde quasi Deum ipsum nutrire velint: & hæc omnia non nisi ex seipsis, ex propria voluntate, cum vana sui complacentia, ex proprio sensu ac iudicio, & suapte natura. Sed hæc perfectiora non sunt: nec tam nostris conatibus, quam nostri resignatione, mortificatione, perditione, abnegatione ad perfectionem perueniamus. Vnde Quæ potissimum ad perfectionem veniuntur. Gal 2. quamdiu vel vna sanguinis gutta in homine superest, necdum mortificata & edomita, adhuc vera illi perfectio deest. Quod enim Apostolus ait, *Vno autem iam non ego, viuit vero in me Christus*: ita accipiendum est, quamdiu aliquid in homine vixerit, quod Deus non est, siue sit in homo, siue aliquid quodcumque tandem

OTW

45

III.

Ita. 14.
Luc. 10.

Gen. 3.

in illo Deum necdum perfecte viuere. Tertium demum diabolicè se recipiunt instar Luciferi. Crearat Deus Luciferum, & excellentissimum donis ac præclarissima natura eum affecerat. Sed ingratus ille & superbus, ad seipsum cum vana sui complacentia reflexus, esse volebat liquid. At eodem momento tanquam fulgur cælo deturbatus & excussus, nihil effectus est. Primi quoque parentes nostri (non enim longius exempla petere necesse habemus) miris ac præclarè à Deo conditi & ordinati fuerunt. Accessit serpens, immodè diabolus in serpens obtulit pomum Eux, & ut ederet, versipellis simplicem inuitauit. Recusauit illa, ne formoreretur, & rediret in nihilum. At ille iniquus: Nequaquam, inquit, moriemini, sed eritis. Hoc verbum, ERITIS, ad eum illius naturam gratum ac plausibile fuit, ad eum ad aures cordis eius personuit, atque ita denique in ea radicem fixit, ut incunctanter nihil secum deliberans, pomum decerperet, & decerptum contra Domini sui præceptum manducaret. Inde nos omnes nihil effecti sumus: hæc causa perditionis omnium nostrum ad vltimum vsque hominem, à filijs in filios, & nepotes ac posteritatem eorum. Quisquis igitur esse vult, prius à seipso deficiat oportet. Hoc est enim salutis nostræ fundamentum, mortificari videlicet, abnegare, perdere, nihil pendere nos ipsos. Si ergo vult esse, quod non es, prius necesse est abneges, perdas, ac deficias ab eo quod est. Solum illud purissimum ac felicissimum bonum, quod est dicitur DEVS, in seipso est, intus manens in existenti essentia sua; estq; essentialis, immota,

tranquilla essentia, existens sibiipſi. Non sic creaturæ, quæ non sibiipſis, sed illi propter illum erunt. Ipse nanque & esse & operari est omnium rerum creaturarum, nos autem nihil nisi in illo. Eamobrem debemus singuli nosipſos medullitùs ac profundè abnegare & relinquere. Sed quàm profundè, inquis? Ausculta. Si lapis mitteretur in pelagus infinitæ profunditatis, haud dubiè semper caderet, quia nullum attingeret fundum. Ita ergò vnusquilibet Deum amans, in ipsum DEVM, qui fundum non habet, sese altissimè demerget, atque in illo fundabit, vt quicquid illi siue foris, siue intùs acciderit, quamlibet etiam graue illud fuerit, siue afflictio, siue culpæ & defectus proprii, (in eos namq; haud rarè ob vtilitatem nostram Deus nos cadere permittit) siue aliud quodcunque, ita sit fixus in Deo, vt non solum non noceat, sed etiam profundius eum demergat in Deum, nec aliquid inde sentiat, moneatur aut contristetur in fundo suo: non seipsum aucupetur & spectet, sed solum DEVM in quem immersus est. Nam qui aliquid venatur extra DEVM, DEVM non quærit. Quid verò magis dignum, æquum & iustum est, quam vt in omnipotentem, summum, & longè dulcissimum Deum, totus hominis fauor, fundum, intentio feratur? Cui soli omnis gloria, cui iure tota voluntas atque fidelitas omnis præstanda est, adèò vt nunquam nostrum priuatum commodum, nostram delectationem, nostri exaltationem, nostram mercedem captemus, sed ipsum solum, vt cum dilecto eius filio possimus ex sententia dicere: *Non quero gloriam meam, sed Patris mei,*

Humilitas
finem non
esse.

Lapsus qui
cur salutaris.

Ioan. 8.

mei,

mei. Nam si quid aliud quærimus, malè nobis cum agitur, & adhuc multum deest nobis. Sed ut & vitrum quamlibet elegans, si vel tantulum habeat foramen, vt vix aciem vnus cuius capere possit, integrum non est: quantumcunque ruptura, vitri integritatem tollit. Quæso dilectissimi, non vos ista perturbent vobis ad cælestia regna aditus patet, etiam si summam perfectiorem minimè pertingatis. In regno cælorum & pusilli & magni sunt: vnde in terris alij gigantes & proceri, alij ita sunt debiles & infirmi, vt possint digito vno profecti: & tamen omnes homines sunt. Sic etiam hac in parte. Inter mille vix vnus perfectus inuenitur. Quidam tam perfectè se resignant, vt toto anno semel tantum quandam intra se irrefignationem sentiant. Tum verò medullitus ingemiscunt & dicunt: Heu me miserum, adhuc me ipsum comperio, iam sepelisse me credebam omnem animi irrefignationem. Ergone adhuc viuit? Alij in mense semel se inueniunt. Alij semel in hebdomada, alij semel in die. Alij denique sæpius per diem. Hi cum lacrymis cordis sui clamabunt ad Dominum, ac dicent: Eheu dulcissime Deus, quam malè tecum agit? quam infinita est miseria mea! Quid tandem ex me fiet, qui toties me ipsum comperio? Cerrè rursus incipiam, iterum atque iterum me relinquam. Iterum relinquo Mundum, denuò resumptis viribus me ipsum, quantum potero, resignabo. Toties enim nos ipsos mortificare, exire, deserere debemus, donec tandem resignati efficiamur. Sicut enim vna hirundo (vt dici solet) ver non efficit, sed

III.

Verè pauper
spiritu, quis.

Math 5.

Apophtheg-
ma illustre
Comitis il-
lustris Aquin.

quempiam Dei amicum & hominem bonum illis indigere, liberam ei facultatem praebeas tam liberè eis pro sua necessitate utendae ac si illius verè propriæ forent: idque illi minus cupias ac faueas, quam tibi ipsi. Tertio ut si illarum fortasse iacturam facias, ita in nimo fundo ac voluntate tranquillus & immotus perseueres, ac si eas nūquam habuisses. Hæc tria quisquis re vera & perfectè est assecutus, verè pauper spiritu est, etiam si vel augustum obtineat imperium: & absque dubio illius regnum cælorum, atque in extremi iudicii cum Christo iudice in sede iudiciaria residebit. Quotquot enim in præclarissimo verè pauperis statu decesserint, sententiam ferent omnes illos, qui huius beatissimæ paupertatis expertes fuerint. Notandum est autem, quod Dominus ait, *Beati pauperes spiritu*: non, rebus. Ille vero pauper est spiritu, quem nullæ re creatæ possident, nec ullæ terrenæ opes, quas possit adipisci, ita eum exantiant, quin desiderii sui semper extendat manum, & coram Deo frustratus, illius gratiam, largam eleemosynam, atque ipsum ad eum DEVM petat humiliter. Hæc est D. Thomæ sententia, si quis terrenas facultates ita habeat uti sunt habendæ, eam paupertatem quæ naturæ necessaria subministrat, expeditiorem præstantioremque esse, quam quæ singulis ea diebus ostiatim mendicare cogit. Si quidem quæ ad vitam sustentandam necessaria sunt, verè paupertati nihil derogant. Et qui ea habet, nihil illi necesse est aliunde conquirere: atque ita homo interior liberitatis se potest in Deum recipere, quando quidem curas & affectus

fectus omnes rerum labētium excedit. D. Bernard. sua tempestate nedum alijs quibuscunq; sed ipso etiam summo Pontifice fuit honoratior, quod tamen ille non pluris fecit, quam lutum platearum. Est memorabilis apud D. Thom. sententia, quam paucis subiungam: Si vis, inquit, exploratum habere, num quispiam magnæ & perfectæ vitæ sit, aduertere primò, nū ineptis & puerilibus verbis utatur. Secundo, vtrum honores ambiat, & contemni ac vilipendi recuset, nec id hilari ferat animo. Et si ita deprehenderit, quicquid agat, non eum putes esse perfectum: siquidem nullum habet veræ virtutis fundamentum. Nam quisquis perpeti non vult, non procul abest à ruina. Hanc spiritus paupertatem, sicut & cæteras virtutes omnes, beatissima Virgo MARIA perfectissimè obtinuit: & quicumq; eam in hoc imitari volet, quatuor sequentia diligenter obseruabit. Primum est, vt terrena omnia floccipèdat. Secundum, vt nulla prosperitate moueatur. In hoc enim cuncta, quæ vel cogitari vel accidere queant, profectus spiritualis detrimenta consistunt. Tertium, vt tristitia quæq; & omnia tam prospera quam aduersa contemnat, cunctaq; ex pijs Domini manibus accipiat grato animo, non autem ex hominibus, qui non nisi instrumentum sunt DEI, quo ille operatur. Quartum, vt Deum semper in animo gerat, illius suauissimam obseruet præsentiam, & in his beatissimam Dei Genetricem imitetur, quod & illi gratissimū, & ipsi vtilissimum est officium vel obsequium, quod illi præclaræ Virgini possit præstari: quæquam & alia pia officia illi grata & homini

S. Bernard. quantus ad huc viui honor.

Aliud Comitis Aquinatis apophthegma.

Quatuor quædam obseruanda.

I.

II.

III.

IV.

O 3

mini

OTW
45

mini salutaria sint. Præstet nobis omnipotens
DEVS, vt exemplo beatissimæ DEI genitricis
indefesso conatu nobis ipsos perpetim abnegare,
mortificare, relinquere & exire studeamus.
Amen.

AD LECTOREM.

*Has licet paucas tanti viri conciones hoc loco
sumus, vt ex ijs conijciat pius Lector, quam
lendum sit, reliquas hominum incuria intercidisse:
cum tamen certissimum sit, egregium esse
fuisse concionatorem, & sæpe ad populum summo
cum laude & vtilitate declamasse. Porro reliquas
eius sermones, epistolas ac lucubrationes, quæ
Thauleri operibus habentur, Lector hinc inde in illis
scriptis, offendet.*

D. HENRICI
SVSONIS VIRI SANCTIS-
SIMI, EPISTOLAE ALIQVOT
PIAE AC ERVDITAE.

AD LECTOREM PRAEFATIO
uncula interpretis.

Multas nostrum Susonem Epistolas scripsisse
dubium non est, sed has paucas solas habere
licuit, quas tibi amice Lector candidè
communicamus. Piae sunt ac eruditæ, & quæ
non possunt sine magno fructu perlegi.